

ABSTRACTS ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΑΡΘΡΩΝ

Analysis Models for the Regional Environmental Sustainable Development

K. BITHAS

Department of Urban and Regional Development
Panteion University

J. VAN DEN BERGH

Free University Amsterdam The Netherlands

The intensified dimensions of the current environmental problems provoke the modern trends of economic science. The extensive environmental problems ask for their inclusion in the analytical framework of economics and political economy. Currently, the concept of the ecologically sustainable economic development initiates a new scientific debate on the relationship between the environmental system and natural environment. However, there is a considerable gap examines the way in which regional science examines the environmental issues and specifically the sustainable development.

The present paper offers an endeavor towards this direction. Specifically, the paper proposes an analytical model with two regions. They have environmental and economic relationship and interdependencies. The model is

used as a basis for examining a plausible number of scenarios concerning assumptions for the economic and environmental trends in the two regions. Simulation experiments are performed to estimate and evaluate the effects of these scenarios. As a result, several indicative conclusions for the relationship of the economic growth with natural resources and the environmental quality may be identified.

Local Development and Restrictive Regulations: the case of the Surveillance Zone in the Pomaks's villages in Xanthi

L. LABRIANIDIS

*Associate Professor,
University of Macedonia*

This paper analyses the socio-economic implications of the imposition of "zone under surveillance" status upon a twenty kilometre-wide area along the Northern borders of Greece, almost throughout the 20th century. This zone was delimited on the one hand with a border that was separating Greece from other countries. On the other hand it was delimited with a frontier that was separating the Greek people of this zone from the rest of the country.

The paper focuses on one particular part of this zone, that in the prefecture of Xanthi, which is inhabited by Pomaks. The existence of such a state of affairs has created a lot of problems within the surveillance zone (a lack of investment, slow modernization of the economy, a tendency to become an almost self sufficient -subsistence economy- in order to face its isolation, and of course a tendency to become a ghetto).

Two main arguments can be drawn. Firstly, while the surveillance zone policy was advanced for military and to a certain extent for political reasons -i.e. to isolate as well as to control the ethnic minorities, such as the Pomaks- its application had major repercussions on the economic development of the area. In a sense it is a typical case of the inadequacy of the Greek state to draw a consistent policy with clear cut aims and then to implement it which, not unusually again, had the adverse effects to the ones that it was introduced for. Secondly, while in the EU there is a tendency to dismantle the external borders of its member states, in Greece there are still frontiers

within the country. In such a context the confinement of the surveillance zone in Greece sounds somewhat out of date.

Regional Disparities in Greece, 1961-1991

D. GIANNIAS, P. LIARGOVAS, G. MANOLAS

University of Crete

This paper investigates and tests empirically convergence as well as the evolution of inequalities across regions of Greece between 1961 and 1991. Convergence is defined not only in terms of economic indicators, but also in terms of social and quality of life indicators. Real convergence or divergence between ten regions of Greece is computed by evaluating a coefficient of variation based on economic and quality of life variables. Regional rankings, based on the values of a composite quality of life index, are also constructed. The results confirm that real convergence was achieved in Greece between 1961-91. It is then confirmed that Central Greece improved its relative position significantly, whereas Aigian islands and Western Greece worsened their relative position.

Centres and Corporate Functions in Contemporary Metropolis

G. XALARIS

*Department of Sociology,
University of Crete*

Transformation of economic processes in the context of globalization under intensive use of new information technologies leads to reinforcement of centrality of major metropolitan centers. Major corporation headquarters and other strategic functions in the private sector tend to concentrate in these centers. Concentration leads to the transformation of CBD thus extending either in its immediate periphery-vertically and horizontally-, or in

greater distance, under use of modern mass transport. A new geography of centers and central functions appears, with the development of a network of places incorporating both older centers and new agglomerations of central functions located both in the immediate and the broader metropolitan area.

Convergence of the Per Capita Income in the Prefectures of Greece

C. SIRIOPOULOS

*Assistant Professor,
Department of Economic Sciences,
University of Macedonia*

L. LABRIANIDIS

*Associate Professor,
Department of Economic Sciences,
University of Macedonia*

D. ASTERIOU

*Master of Economics
Department of Economic Sciences,
University of Macedonia*

The article is focused on the issue of convergence in per capita income in the Prefectures of Greece. It applies the empirical methodology advanced by Barro and Sala-i-Martin (1990, 1991). The research results confirm those of a similar study that tested the issue of convergence on a regional level in Greece. In both cases the forecasts of the neoclassical model were not confirmed. Furthermore, the paper discusses the shape of regional problem in Greece as well as the causes of the failure of the regional policies that have been implemented so far. The existence of similar trends in other EU member states calls for a deeper understanding of the issue of convergence.

Υποδείγματα Ανάλυσης για την Περιβαλλοντικά Βιώσιμη Περιφερειακή Ανάπτυξη

Κ. ΜΠΙΘΑΣ

*Τμήμα Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης,
Πάντειο Πανεπιστήμιο*

J. VAN DEN BERGH

Free University Amsterdam The Netherlands

Οι διευρυνόμενες διαστάσεις και η εντεινόμενη ένταση των σύγχρονων περιβαλλοντικών προβλημάτων προκαλούν τις σύγχρονες τάσεις της οικονομικής επιστήμης να ενσωματώσουν αυτά τα προβλήματα στο αναλυτικό τους πλαίσιο. Τελευταία η πρόκληση έρχεται με την μορφή του αιτήματος για μια περιβαλλοντικά βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη.

Υπάρχει όμως μια συστηματική υστέρηση της έννοιας αυτής από την περιφερειακή επιστήμη. Το άρθρο αυτό αποτελεί μια προσπάθεια προς την κατεύθυνση αυτή. Συγκεκριμένα υποθέτει ένα αναλυτικό υπόδειγμα με δύο περιφέρειες που έχουν μεταξύ τους τόσο οικονομικές όσο και περιβαλλοντικές αλληλεξαρτήσεις. Το υπόδειγμα χρησιμοποιείται σαν βάση για την διερεύνηση μέσω πειραμάτων προσομοίωσης διάφορων υποθέσεων που αφορούν τον ρυθμό μεγέθυνσης, την ανάπτυξη τεχνολογίας, τον τρόπο χρήσης των φυσικών πόρων, την κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος κτλ. Ενδεικτικά συμπεράσματα προκύπτουν από την διερεύνηση των υποθέσεων αυτών. Τα πειράματα προσομοίωσης μπορούν να εξειδικευτούν ώστε να αντικατοπτρίζουν με μεγαλύτερη ακρίβεια τα πραγματικά δεδομένα τυχόν περιφερειών.

Τοπική Ανάπτυξη και Περιοριστικές Ρυθμίσεις: η περίπτωση της επιτηρούμενης ζώνης στα χωριά των Πομάκων της Ξάνθης

Λ. ΛΑΜΠΡΙΑΝΙΔΗΣ

*Αναπληρωτής Καθηγητής,
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας*

Το άρθρο αναλύει τις κοινωνικοοικονομικές συνέπειες από την ύπαρξη, σχεδόν σε όλον τον 20ο αιώνα, μιας περιοχής κατά μήκος των βορείων συ-

νόρων της Ελλάδας, η οποία έχει χαρακτηριστεί ως "Επιτηρούμενη Ζώνη" (Ε.Ζ.). Η Ε.Ζ. αυτή οριοθετείται από τη μία πλευρά με ένα σύνορο που χωρίζει την Ελλάδα από τις άλλες χώρες και από την άλλη με ένα όριο που χωρίζει τους Έλληνες της Ε.Ζ. από αυτούς της υπόλοιπης χώρας.

Το άρθρο επικεντρώνεται σε μία συγκεκριμένη περιοχή του νομού Ξάνθης που βρίσκεται μέσα στην Ε.Ζ. και που κατοικείται από Πομάκους. Επιπλέον, το άρθρο παρουσιάζει τις αντιστοιχίες της Ε.Ζ. με παρόμοια καθεστώτα σε άλλες χώρες.

Η ύπαρξη της Ε.Ζ. έχει δημιουργήσει πολλά προβλήματα στο εσωτερικό της. Συγκεκριμένα, στα όριά της παρουσιάζεται αποθάρρυνση επενδύσεων, έλλειψη εκσυγχρονισμού της οικονομίας, παραμένουν οικονομίες επιβίωσης σε μια προσπάθεια να είναι "αυτάρχεις" -λόγω αντίξοων συνθηκών απασχόλησης σε σχέση με άλλες περιοχές-. Επιπλέον εμφανίζεται σημαντική υποβάθμιση της φυσικής και κοινωνικής υποδομής της περιοχής, τάση "γκετοποίησης" των κατοίκων τους, που οδηγεί σε "καχυποψία" προς τον "έξω" κόσμο, σε χαμηλό επίπεδο μόρφωσης, που, στη συνέχεια, αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην οικονομική ανάπτυξη και, τέλος, παρουσιάζεται εκμετάλλευση των κατοίκων της περιοχής από "επιτήδειους" με "προσβάσεις" στη διοίκηση της Ε.Ζ.

Δύο κύρια επιχειρήματα μπορούν να διατυπωθούν. Πρώτον, ενώ η πολιτική της Ε.Ζ. εισήχθηκε για στρατιωτικούς και, μέχρι ενός σημείου, και για πολιτικούς λόγους -η απομόνωση έγινε με σκοπό να ελέγχονται οι εθνικές μειονότητες, οι Πομάκοι κ.λπ.-, η εφαρμογή της είχε σημαντική επίδραση στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Από μια άποψη αποτελεί τυπική περίπτωση που δείχνει την ανεπάρκεια της ελληνικής πλευράς να σχεδιάσει μια συνεπή πολιτική με ξεκάθαρους στόχους και μετά να την εφαρμόσει. Ακόμη περισσότερο, η πολιτική αυτή είχε ακριβώς τα αντίθετα αποτελέσματα από αυτά για τα οποία είχε σχεδιαστεί. Κατά δεύτερον, ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχει η τάση να καταργηθούν τα εξωτερικά σύνορα μεταξύ των χωρών-μελών, στην Ελλάδα υπάρχουν ακόμη εσωτερικά σύνορα. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, η ύπαρξη της Ε.Ζ. στην Ελλάδα φαίνεται τελείως άκαιρη.

Περιφερειακές ανισότητες στην Ελλάδα, 1961-1991

Δ. ΓΙΑΝΝΙΑΣ, Π. ΛΙΑΡΓΚΟΒΑΣ, Γ. ΜΑΝΩΛΑΣ

Πανεπιστήμιο Κρήτης

Το άρθρο αυτό εξετάζει την σύγκλιση και την εξέλιξη των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της Ελλάδας από το 1961 μέχρι το 1991. Οι περιφερειακές ανισότητες ορίζονται και εξετάζονται με βάση οικονομικά, καταναλωτικά, χωροταξικά, κοινωνικά, εκπαιδευτικά και ποιότητας ζωής χαρακτηριστικά. Υπολογίζεται η πραγματική σύγκλιση ή απόκλιση μεταξύ των δέκα περιφερειών της Ελλάδας χρησιμοποιώντας δύο (συμπληρωματικές) προσεγγίσεις, η πρώτη βασισμένη στο συντελεστή διαφοροποίησης και η δεύτερη βασισμένη σε κατατάξεις βάσει των τιμών του δείκτη ποιότητας ζωής. Αρχικά, επιβεβαιώνεται η μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων στην Ελλάδα. Στη συνέχεια, διαπιστώνεται η σχετική βελτίωση των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών της Κεντρικής Ελλάδας έναντι της σχετικής επιδείνωσης των νησιών του Αιγαίου, της Στερεάς Ελλάδας.

Κέντρα και Επιτελικές Λειτουργίες στις Σύγχρονες Μητροπόλεις

Γ. ΧΑΛΑΡΗΣ

*Τμήμα Κοινωνιολογίας,
Πανεπιστήμιο Κρήτης*

Η αναδιάρθρωση της παραγωγής και των επιμέρους οικονομικών λειτουργιών στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας και της ευρείας χρήσης των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας οδηγεί στην ενίσχυση της κεντρικότητας των μεγάλων μητροπολιτικών κέντρων των ανεπτυγμένων καπιταλιστικών χωρών. Οι επιτελικές και λοιπές στρατηγικές λειτουργίες εμφανίζουν σαφείς τάσεις συγκέντρωσης στα ανωτέρω κέντρα. Αυτή η τάση συγκέντρωσης οδηγεί στο μετασχηματισμό του υπερκέντρου των μεγάλων μητροπόλεων, το οποίο επεκτείνεται είτε στην άμεση περιφέρειά του, είτε και σε μεγαλύτερη απόσταση με τη χρήση σύγχρονων μεταφορικών μέσων. Προκύπτει ευρύτερα μια νέα γεωγραφία των κεντρικών λειτουργιών, με την ανάπτυξη ενός πολυκεντρικού πλέγματος στο εσωτερικό της σύγχρονης μεγάπολης, το οποίο ενσωματώνει τόσο τα

παλαιά κέντρα όσο και νέες συγκεντρώσεις κεντρικών λειτουργιών στη στενότερη και την ευρύτερη μητροπολιτική περιφέρεια, στα πλαίσια μιας νέας δικτυακής κεντρικότητας.

Σύγκλιση του Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ στους Νομούς της Ελλάδας

Κ. ΣΥΡΙΟΠΟΥΛΟΣ

*Επίκουρος Καθηγητής,
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών,
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας*

Λ. ΛΑΜΠΡΙΑΝΙΔΗΣ

*Αναπληρωτής Καθηγητής,
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών,
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας*

Δ. ΑΣΤΕΡΙΟΥ

*Μεταπτυχιακό Δίπλωμα σε Οικονομικά,
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών,
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας*

Στο άρθρο αυτό εξετάζεται η υπόθεση της σύγκλισης του κατά κεφαλήν ΑΕΠ στους νομούς της Ελλάδας. Χρησιμοποιείται η εμπειρική πρακτική που προτάθηκε πρόσφατα από τους Barro και Sala-i-Martin (1990, 1991). Τα αποτελέσματα της μελέτης επιβεβαιώνουν τα εμπειρικά ευρήματα προηγούμενων μελετών ελέγχου της σύγκλισης σε επίπεδο περιφέρειας. Και στις δυο περιπτώσεις οι προβλέψεις του νεοκλασικού μοντέλου δεν επαληθεύθηκαν. Συζητούνται εξάλλου η μορφή του περιφερειακού προβλήματος στην Ελλάδα και τα αίτια αποτυχίας των περιφερειακών πολιτικών που εξασκήθηκαν μέχρι σήμερα. Η ύπαρξη ανάλογων τάσεων σε άλλες χώρες-μέλη της Ε.Ε. καλεί για μια βαθύτερη ανάλυση του θέματος της σύγκλισης.